

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput I. Necessitatem recurrenti ad tritam Majorum viam, Sanctorumque
Theologiam, pro recta Decalogi intelligentia, demonstrant horrenda
novaturientium Casuistarum de homicidio dogmata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

rentibus nubentem mortaliter peccare: cum in re gravi contraveniat præcepto divino de parentum veneratione. Ita etiam tradunt apud ipsum Sotus, Navarrus, Medina, Henriquez, Cardinalis Bellarminus, Petrus Ledesma, estque sententia ista communis Theologorum & Jurisperitorum, ipso teste. Nec certè leve peccatum censeri debet, quod Ecclesia semper detestata fuit.

108 Prorsus ergo rejiciendum, quod Tamburinus l. 5. in Decal. c. 2. §. 3. n. 5. novitiâ singularitate dicere ausus est: probabile esse, & tutum, quòd filii possint matrimonium inire, etiam cum indignis, absque consensu parentum, imò ipsi dissentientibus. Novitiâ (inquam) singularitate, quippe quæ communi tam veterum quàm recentiorum Theologorum consensui repugnat, sicut & rationi naturali. Contrariam namque sententiam suaderi & civili,

& naturali ratione, Imperator Justinianus scribit Institut. l. 1. tit. 10.

Nec minùs improbandum, quod n. 6. addit: Si stavit Evaristus Papa, ut pro nuptiâ, legitime utique, seu licite, nequaquam habeatur puella, quam pater ipse non desponsat. Si Leo Pontifex, & Ambrosius aiunt, non esse virginalis pudoris, maritum eligere, sed judicium parentum esse expectandum. Si etiam in sacris Scripturis parentibus tribuitur hoc munus. Si S. Paulus expressè hoc docet, à parentibus tradendas esse filias nuptiis. Si multa sanctorum Scripturarum exempla id manifestè demonstrant. Respondeo cum Sanchez, inde probari, quòd esset honestum, ejusmodi consilium à parentibus exquirere; non quòd mortale peccatum esset fecerit facere. Contrarium namque satis constat ex supradictis.

P A R S V.

Amor justus erga proximi vitam.

Ad quintum Decalogi præceptum: Non occides.

Dicitur Deum & parentes, cæteros etiam proximos, sicut nosipsum, jubemur diligere; ipsis proinde nullum malum velle, multò minùs inferre, maximè mortem. Quæ quia inter corporalia mala primum ac principale est, primo loco prohibetur his verbis: *Non occides*. A quo malo ut discipulos suos Salvator longius averteret, securim ad radicem apposuit, dicens: *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos*. Nec proximi dumtaxat occisionem; imò & odium, & iram, & vindictam, & impatientiam prohibuit, mansuetudinemque præcepit, dicens: *Audistis, quia dictum est antiquis: Non occides, qui autem occiderit, reus erit iudicio. Ego autem dico vobis: quia omnis, qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo, raca, reus erit concilio. Qui autem dixerit, fatue, reus erit gehenna ignis*. Matth. 5. Et iterùm: *Audistis quia dictum est, oculo pro oculo, dente pro dente. Ego autem dico vobis, non resistere malo; sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam, prabe illi & alteram. Et ei qui vult tecum iudicio contendere, & tunicam tuam tollere, dimitte ei & pallium. . . . Audistis quia dictum est: Diliges proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum. Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, & orate pro persequentibus & calumniantibus vos, &c. Enimverò charitas patiens est, benigna est. . . non irritatur, non cogitat malum. Per consequens non reddit malum pro malo, sed vincit in bono malum.*

CAPUT I.

Necessitatem recurrendi ad tritam Majorum

viam, Sanctorumque Theologiam, pro rectâ Decalogi intelligentia, demonstrant horrenda novaurientium Casuistarum de homicidio dogmata.

Recte Sinnichius in Saüle suo observat, in hujus præcepti explicatione nihil nisi exoticum expectari posse ab iis, qui præcedentia quatuor præcepta tam enormiter laxarunt, quique cum Apologista Casuistarum pag. 17. existimant, privatos (perinde ut Reges, supremoque Magistatus) solo rationis naturalis lumine discernere posse, quando liceat, vel non liceat occidere proximum. Immemores utique plagiarum ingentium, quas in nobis caulavit originale peccatum, immemores tenebrarum plusquam Ægyptiacarum, quibus obscuratus est intellectus, offuscata ratio, totus homo vulneratus, corruptus, excæcatus, infinitis erroribus obnoxius.

Mirandum profectò, multùmque mirandum, novitios Scriptores (quos in comparatione aquilarum irreverberato visu solem inventum, Anselmus l. de Incarn. Verbi c. 2. non dubitat vespertilionibus & noctuis comparare) post tot errorum experientiam, tantam adhuc in visa sibi ratione naturali habere fiduciam, ut eâ duce, neglectâ Sanctorum autoritate, inveniendam à se veritatem putent. An non Isidorus Pelusiota l. 4. epist. 127. animales, spiritum non habentes appellat eos, qui ratiocinationibus potiùs innituntur, quàm Sanctorum sententiis, quique cum Caramuele Theol. fundam. n. 1330. edit. Lugdun. gloriantur, se in omnibus plus rationi, & Dialectica, quàm autoritati detulisse? Sed abire jussò Caramuele, Theodoretum potiùs audia-

mus, qui in Polymorpho Dial. 1. *Velim* (inquit) *ne humanis rationibus inquisitionem Theologica veritatis subiciamus, sed Apostolorum, & Prophetarum, & Sanctorum, qui hos secuti sunt, vestigia inquiras.*

3 Enimverò taliter præsumentes de visa sibi ratione, dum tritam Majorum sententiam sequi detrectant, seque sapientes putant, stulti fiunt, velut Principes Taneos; eò quòd stultam faciat Deus sapientiam hujus mundi, dumque eos dimittit in adinventibus suis, abeunt in sententias novas, erraticas, periculosas, ut constat ex iis quas tom. 1. Prolegomeno 1. cap. 2. retulimus, sigillatim ex paucis sequentibus inter multò plures priora Decalogi præcepta concernentibus.

4 Circa primum: „ignorans vincibiliter Deum esse, à peccato nihilominus excusari potest, quòd eum non colat, etiam dum suboritur ei dubium de Deo, omittitque inquire. Arriaga disp. 2. de Deo sect. 3. Ratio naturalis ipsius est, quia multa sunt res, de quibus occurrit mihi ratio dubii; non tamen peccatum non ulterius inquirendo: *sunt enim res quarum mea non interest, & de quibus non teneor ultra inquirere.* Obstupece, Lector, hoc à Theologo Christiano ad Dei existentiam, cultumque extendi, quasi hominis non interfit, orto de Dei existentia dubio, de ea inquirere, & an Deus colendus sit? Ex hoc ungue cognosce leonem; en specimen rationis naturalis, in qua novaturientes Casuista tantam fiduciam habent.

„Licitum est Christianis, rationabili causa interveniente, coram idolo exhibere actus & cultus, iis in locis, ubi ex recepta institutione, & lege idololatrica, ad idolum referuntur, dummodò manu gestent, vel in altari inter flores crucem abscondant, ad quam ipsi suam intentionem & cultum occultè dirigant, non ad idolum. Missionarii quidam Sineses è Soc. apud Thomam Hurtadum in calce resol. Orthod. de Martyr. fid. De quo fidem etiam facit epistola Palafoxii Episcopi Angelopolit. ad Innocent. X.

„Sinarum populus ferè per annos bis mille (sine fide Christi) verum Deum coluit, eà ratione & modo, quo Christianis exemplo & documento esse possit Author Commentarii de Sinarum regno to. 2. pag. 141. edit. 1. „Prudentia humana viribus naturæ derelicta, probabilissimè crederet dari plures Deos. Caramuel Th. Mor. n. 1559. Infero cum Synchronio: ergo probabilissimè coleret; sicque hominibus naturali rationi seu prudentiæ suæ relicta probabilissimè licitus foret polytheismus.

„Colligit Sanchez, non esse superstitiosos, qui per quasdam Scripturas, sive ex Psalmis, sive ex aliis orationibus confectas, curant infirmos, quique suo tactu, vel orationibus, etiam incurabiles morbos pari modo sanant. Hos salvatores vocant. Tamburinus l. 2. in Decal. c. 6. §. 1. n. 30. Quæro quâ virtu-

te morbos etiam insanabiles sanant? Profecto cum non sint Sancti, in quorum manu sit potentia Dei; nec morbos illos curent humanâ seu naturali virtute: igitur diabolicâ.

Circa secundum præceptum intoleranda Sanchezii aliorumque de juramento dogmata habes p. 2. cap. 5. Hic solum addo tria sequentia: „Vocare Deum in testem mendacii levis, non est tanta irreverentia, propter quam velit, aut possit damnare hominem. Baunius in Summa pag. 95. edit. 5. Sed hoc Innocentius XI. damnavit.

Negare verbis Deum, proferreque verba blasphemæ ex cholera & indignatione contra proximum, absque motu indignationis in Deum, formalique intentione Deum inhorandi, non est mortale peccatum. Baunius in Summa c. 6. pag. 66. 67. 68. 69.

Si pœnitens dicat se ex cholera impetu, vel indignationis contra proximum, non contra Deum, dixisse, *per caput, ventrem, mortem Dei,* &c. judicari poterit non peccasse, nisi venialiter. Idem ibidem.

Circa tertium præceptum: „Non est mortale, laborare quinque vel sex circiter horis die festo. Pasqualigus decil. 300.

A mortali excusantur sutores, die festo laborantes, ne aliàs facilè à plerisque parochianis suis deserantur. Tamburinus l. 4. c. 2. §. 1. n. 13.

Si herus, habens duodecim famulos, in die festo injungat eis laborem integri diei, affligens singulis duas horas successivè ac divisivè, non peccat mortaliter. Tamburinus apud Synchronium in Saule l. 1. n. 400.

Puella possunt operari die festo, ad vitandum otium, ne garriant, vel se conspicendas exhibeant. Neotericus apud Caramuelem Th. fundam. edit. Lugdun. n. 1441.

Probabile est Missam omitti posse die festo, propter lucrum alioqui cessans. Tamburinus l. 4. c. 2. §. 1. n. 3.

Circa quartum præceptum: „Licitum est absoluto desiderio cupere mortem patris, non ut malum patris, sed ut bonum cupientis: quia nimirum ei obventura est pinguis hæreditas. Tamburinus l. 5. c. 1. §. 3. n. 29. 31. 32. 33. Quasi filius plus amare non debeat patris vitam, quàm patris successionem.

Si filius recognoscere nolit patrem, non ex contemptu, sed ad vitandum aliquid incommodum, aut erubescenciam, à mortali culpa esset excusandus. Tamburinus ibidem c. 2. §. 2. n. 17.

Si pater, in manu latronum constitutus, versaretur in discrimine vitæ, nisi à divite filio per petitam summam pecuniæ liberaretur, teneretur eam summam pro salvanda vita patris, erogare ex superfluis, vel solum statui convenientibus, non ex necessariis, ita ut notabiliter à suo statu dimovendus esset. Tamburinus ibidem c. 1. §. 1. n. 11. addens non esse certum quòd ex superfluis vel solum convenientibus date teneretur.

Probabile est & tutum, quòd filii possint
 licetè matrimonium inire, etiam cum indignis,
 parentibus dissentientibus. Tamburinus ibi-
 dem §. 3. n. 5.
 Videamus an magis toleranda sint, quæ
 circa quintum præceptum tradunt, qui vitam
 sibi rationem naturalem aded magnificant.
 Fas est viro honorato occidere in vaso-
 rem, qui fustem vel alapam nititur impinge-
 re, ut ignominiam inferat, si aliter hæc ig-
 nomia vitari nequit. Lessius l. 2. c. 9. n. 77.
 Licitum est honorato viro occidere contu-
 meliosum, qui dicit, mentiris. Escobar tr.
 I. exam. 7. ex Baldeho.
 Qui colaphum accepit, potest fugientem
 insequi, & occidere. Henriquez l. 14. n.
 10. Azorius, Filiutius, Escobar, Herellus,
 Hurtadus de Mendoza, Becanus, Apologia
 Casuistarum pag. 91.
 Alapâ percussus censetur tamdiù hono-
 re privatus, quamdiù adversarium non interi-
 mit. Escobar ubi supra n. 45.
 Dices, vanus est ille honor, non verus.
 Respondeo eum esse talem, ut absque eo
 conservato, vivere non possint nobiles. Est-
 que tam verus honor, quam divitiæ humanæ
 sint veræ divitiæ. Quia tamen Principes pro-
 hibuerunt omnia duella, post prohibitionem
 eorum desinit esse verus honor. Quia nun-
 quam est dedecus obedire Principi. Pro-
 fessor è Societ. publicis in Prælectionibus Ca-
 domi traditis. Quas Parlamento Parisiensi Fa-
 cultas Parisiensis merito detulit. Est enim pu-
 tida, homineque Christiano indigna ratio illa.
 Si enim honor ille desinit esse verus post pro-
 hibitionem Principis, quomodò non desinit
 esse verus post prohibitionem Dei?
 Si quis falsis criminationibus apud Princi-
 pem, Judicem, vel viros honestos, te infama-
 te parat & nititur, & aliter non possis dam-
 num illud avertere nisi eum occidendo, pote-
 ris eum occidere. Dicastillus l. 2. tr. 2. disp.
 12. p. 4. dub. 2. n. 414. & Herellus apud Bo-
 naventuram Baronem in Ethicis p. 2. apolog.
 5. act. 1. n. 10. Idem dicentes, licet crimen
 sit verum, modò occultum.
 Superest difficultas an omnibus personis li-
 citum sit, in tutelam honoris in vasorem oc-
 cidere. Negant id concessum Clericis & Re-
 ligiosis Doctores communiter. Negari ta-
 men non potest, quin honorem famamque
 illam, quæ ex virtute ac sapientia nascitur,
 quique verus honor est, justè defendere Cle-
 rici aut Religiosi valeant, ac sæpè debeant...
 etiam cum morte in vasoris. Quin interdum,
 lege saltem charitatis, videntur ad illum de-
 fendendum teneri. Amicus to. 5. de just.
 disp. 36. sect. 7. n. 118.
 Unde (inquit) licebit Clerico, vel Re-
 ligioso, calumniatorem, gravia crimina de
 se vel de sua Religione spargere minantem,
 occidere, quando alius defendendi modus
 non suppetit; uti suppetere non videtur, si
 calumniator sit paratus, vel ipsi Religioso, vel

ejus Religioni, publicè & coram gravissimis
 viris prædicta impingere, nisi occidatur. " Est
 propositio damnata per Alexandrum VII., jus-
 titique Senatus Regius eam expungi in Editio-
 ne Antuepiensi.

Doctrinam illam Amici solam esse veram,
 & oppositam improbabilem, censemus om-
 nes Docti. " Caramuel Th. Fundamental.
 fundam. 57. §. 6.

Doctrinâ illâ posset uti Religiosus adversus
 pellicem, cum qua peccavit, eamque factum
 enarrantem occidere, ne se infamaret. " Idem
 ibidem §. 7.

Licitum est occidere calumniosum Acto-
 rem, testes, & injustum Judicem, ad ser-
 vandam vitam, honorem, vel res familia-
 res, si aliâ viâ non potest innocens damnum
 certò imminens evitare. " Amicus loco citato
 n. 75. & 131. Tannerus to. 3. disp. 4. q.
 8. n. 83. Damnata est per Alexandrum
 VII.

Non solum vitam, sed etiam bona tempo-
 ralia, quorum jactura esset damnum gravissi-
 mum, licitum est defensione occisivâ defende-
 re... Fatemur rariùs id licitum esse Ecclesia-
 sticis... Si tamen aliquando futurum con-
 tingat tale malum (id est gravissimum dam-
 num) etiam ipsis licitum erit ducimur, patre
 occisione furis defendere. " P. Stephani Je-
 suita in Theobus defensis in Seminario Leo-
 diensi 3. Octobris 1699. Damnata per Cle-
 rum Gallicanum anno 1700.

Ubi est scripta expressa permissio à Deo, ut Re-
 ges & Respublicæ possint interficere reos: An est
 in Scriptura? An in traditione? Estne fidei arti-
 culus? Si solo lumine naturali ed ducimur, patre
 re ut eodem lumine naturali judicemus, quid
 cuique privato liceat in occidendo aggressore, a
 non solum vita, verum & honoris, & rei fami-
 liaris. " Apologia Casuistarum pag 87. & 88.

Dum Clerici & Religiosi possunt, si tamen
 nolunt fugere, non peccant contra justitiam,
 etsi in vasorem occidant. Nec charitas ad id
 obligat, tametsi magis inclinet, ne proximus
 in aeternum pereat. " Lessius l. 2. c. 9. n. 44.
 55. & 86.

Regulariter occidere possum furem pro
 conservatione unius aurei. " Escobar tr. 1.
 exam. 7. Molina apud ipsum, Tamburinus l. 6.
 c. 10. §. 2. n. ...

Licet res sit parvi momenti, si tamen tibi
 verteretur probro, nisi rem furi extorqueas,
 posses, si opus esset, occidere. " Escobar ibi-
 dem cum Molina. Lessius l. 2. c. 9. n. 68.
 exemplificans in pomo: tunc enim (inquit)
 non tam rei, quam honoris esset defensio.

Licita est occisio ejus qui impedit iniquè de-
 bitores meos, ne mihi satisfaciant. " Lessius
 ibidem n. 75.

Licitum est occidere furem, cum re ablata
 fugientem, quando res in judicio quidem est
 recuperabilis, sed non nisi magnis molestiis.
 " Lessius ibidem n. 70.

Non solum licitum est defendere, defen-

” sione occisiva, quæ actu possidemus, sed etiam ad quæ jus inchoatum habemus, & quæ nos possessuros speramus. Amicus ubi supra sect. 8. n. 130. Edit. Duac. 1642. Damnata per Innocentium XI.

” Licita quoque est occisio ejus, qui invadit res meas per famulum, vel arte magicâ per dæmonem, si aliâ ratione, quam necesse ipsius, non possit impediri. Lessius ubi supra n. 75.

” Licitum est innocenti duellum ad vitam, honorem, & res familiares in notabili quantitate tuendas, quando constat omnino injustè & per calumniam actorem procedere, & certum omnino est, fore ut innocens hæc amittat, nec aliud sibi evadendi remedium suppetat. . . . Atque optimè Bannez ait, licet re innocenti in his casibus acceptare & offerre duellum. . . . Imò benè Navarra. . . . ait, teneri innocentem non acceptare duellum, nec indicere, si potest, illum occultè occidendo, id vitæ, honoris, rerum familiarium periculum evadere. Quippe sic proprium periculum, in duello imminens, vitabit, & peccatum actoris offerentis aut acceptantis duellum. Sanchez l. 2. in Decal. c. 39. n. 7.

” Acceptare duellum, & comparere in tali loco, non est intrinsecè malum, sed quiddam indifferens, quod benè & malè fieri potest. Cur ergo, si justa causâ sublit, qualis est honoris æstimatio, non possit licitè fieri? Filiutius tr. 29. c. 8. n. 145.

” Pone hominem nobilem, ab alio provocatum ad duellum, qui, si illud recuset, non censebitur recusare propter legem Dei (quia se facillè projicit in alia peccata) sed propter timiditatem: & idèd ab aliis despicietur, apud quos semper erit inglorius; ex quo non levia damna & incommoda sequentur. Est igitur quæstio, utrùm in hoc casu possit provocatus exire in locum condictum, non cum absoluta voluntate pugnandi, sed cum conditionata, si à provocatore priùs petatur injustè. Provocati autem absolute voluntas est tueri opinionem viri fortis, & depellere infamiam timiditatis; quæ objecta per se sunt honesta, necessaria viro nobili ad degendam vitam decore inter suos, præcipuè militi, qui ab exercitu censebitur esse gallina, & non vir. Media autem, quæ elegit ad hunc finem, sunt indifferentia. . . . nempe egredi in agrum, & in eo inambulare. Quæ media honestantur ab illo fine, &c. Hurtadus de Mendoza in 2. 2. to. 2. disp. 170. sect. 13. §. 106. & seqq. multis hanc suam opinionem probare fatagens, & addens eam speculativè esse probabilem, sed practicè valdè difficilem.

” Vir equestris, ad duellum provocatus, potest illud acceptare, ne timiditatis notam apud alios incurrat. Hurtadus apud Dianam p. 5. tr. 19. resol. 59. Damnata est per Alexandrum VII.

” Potest etiam duellum offerre, si non aliter honori consulere possit. Amadaus Guiminius tr. de charit.

Militi in exercitu licitum est duellum acceptare, quando alioqui ab exercitu censebitur gallina, & non vir. “ Hurtadus ibidem.

Id saltem verum est, quando officio, dignitate, Principis vel Ducis favore, ob ignavia notam excideret, nisi provocanti se sisteret. “ Layman l. 3. tr. 3. p. 3. c. 3. n. 2. & 3. Petrus Hurtadus apud Escobar tr. 1. exam. 7. n. 96.

Duellum potest acceptari, & offerri, in temporalium bonorum defensionem, si non adest alia via tuendi. “ Petrus Hurtadus ibid.

Qui inimicum necat, haud proditoriè dicitur occidere, si per insidias, aut à tergo percutiat. “ Escobar tr. 6. exam. 4. n. 26.

Reconciliatus inimico, cum fidejussione de non occidendo, licet postea occiderit, fruitur Ecclesiæ immunitate: quia non est dicens absolute proditoriè occidisse, nisi intercessisset arctior aliqua amicitia, simul comendo, alloquendo. “ Escobar ibidem n. 56.

Licitum est procurare abortum, ante animationem fœtus, ne puella, deprehensa gravida, occidatur, aut infametur. “ Herellus in Prælectionibus supra relatis, & alius Societatis Theologus, apud Dianam p. 6. tr. 8. resol. 37.

Non videtur illicitum, ob salutem matris, certò alioquin morituræ, directè abortum procurare, si fœtus nondum sit animatus. “ Tannerus to. 3. d. 4. de just. q. 8. dub. 4. n. 60. Sanchez l. 9. de matrim. disp. 20. n. 9. & 10. Henriquez, & alii.

Qui aliter nescit carnis tentationes superare, potest seipsum castrare, ut vel sic reddat suam salutem securam. “ Caramuel Th. Fundam. n. 1158. Edit. Francof.

En propositiones humanæ societati exitiales; en aberrationes; en præcipitia, in quæ prolapsi sunt, qui vitam sibi rationem naturalem sequi maluerunt quàm definita Majorum. Judicent Sapientes, judicet Orbis, an non jure Isidorus Pelusioti *animales, spirituum non habentes* supra vocaverit eos, qui idèd talia sequuntur opinamenta, quia ratiocinationibus suis potius quàm Patrum sententiis innituntur, atque ex sensu suo se inventuros arbitrantur id quod justum sit atque utile. Nemo proinde impostorùm miretur, si divina ab iis præcepta luxentur, laxenturque qui per tritam Majorum viam gradi dedignant, plus dialecticis, seu potius sophisticis ratiocinationibus suis, quàm Sanctorum deferunt auctoritati.

CAPUT II.

Solâ Dei auctoritate hominem licet occidere.

Demonstratur, quia solus Deus est dominus vitæ hominis. Manifestum est autem quodd sine auctoritate domini rem ipsius destruere non licet. Unde Deuteronom. 3. Dominus dicit: *Ego occidam, & ego vivere faciam.* 1. Reg. 2. *Dominus mortificat & vivificat, deducit ad inferos, & reducit.* Sap. 13. *Tu es Domine qui vita & mortis habes potestatem.*